

Brižinski in Briksenški škofje so v zvezi z Oglejskimi patrijarhi pridno razširjali krščansko vero po Kranjskem.

Med drugimi najemniki je imenovati v prvi vrsti isterskega grofa Vernharda, kojemu je bil lastnina ves oni svet, ki se razprostira na severo vshodu od Loke proti Kranju. Njegov nečak Urh je bil od 1058 do 1070 mejni grof Kranjski, ter je imel tudi lastno posest na vzhodu od Radovljice.

Velikanske posesti, posebno po Notranjskem, so imeli Oglejski patrijarhi, ki so bili tudi, kakor smo že čuli, trikrat mejni grofi na Kranjskem.

Drugi manj imoviti fevdniki na Kranjskem so pa bili: grofi Meranski (začasno) in Celjski, nadškofje iz Solnograda, škofje Krški, samostana Botrinje (Viktrink) in Sv. Pavel na Koroškem, Turjačani, kojih ime se prvič čita v neki listini iz leta 1060, in zraven teh še mnogo drugih nemških grofov in grofičev.

A o imovitih Slovencih ni sledú.

(Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Kranjskega okraja. Glavno zborovanje učiteljskega društva v Št. Juriju pri Kranju. Bilo je v dan 6. maja — res pravi majniški dan, ki je zvalil v naš dični Št. Jurij lepo število gospic učiteljic in gospodov učiteljev k glavnemu zborovanju takajšnjega učiteljskega društva. Veselih obrazov so si hiteli daljni kakor bližnji kolege in kolegije nasproti. Pozdravi in prijetno kramljanje se je šele nehalo, ko so se zaprla za nami vrata šolskega poslopja, kjer je gospod predsednik Dragotin Česnik otvoril zborovanje z dičnim pozdravom na vse prisotne ter izrazom srčnega veselja na tako obilni udeležbi. Posebe se je še spominjal v pozdravu prisotnega gosp. tovariša Razpotnika iz Kamniškega okraja.

Nato je tajnik gospod Kuhar poročal o delovanju odbora od zadnjega zborovanja do tega dne; blagajnik gospod Fran Luznar predočil nam je gmotno stanje društva, meneč, da je še dosti povoljno.

Kot tretja točka bilo je poročilo: „Kako naj učitelstvo Kranjskega okraja proslavlja 50letnico vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.“ Poročevalca gosp. nadučitelj Dragotin Česnik in Luka Jelenec.

Prvi se je dvignil gospod poročevalec Drag. Česnik ter predlagal in v dičnem govoru osnoval svoj predlog, namreč: Učiteljstvo Kranjskega šolskega okraja naj v proslavo 50letnice Nj. Veličanstva našega presvitlega vladarja sestavi spis Kranjskega šolskega okraja.

Gospodu govorniku sledil je s svojim govorom gosp. nadučitelj Luka Jelenec, ki je v že omenjen namen predlagal ustanovitev bolniške blagajne.

Oba gospoda govornika sta svoje predloge dobro utemeljevala in utemeljila. Soglasno je bil vsprejet predlog prvega gospoda poročevalca, o drugem pa se je določilo, da se odloži na dan uradne konference 21. julija t. l.

Gospod nadučitelj Dragotin Benedik zbral je v svojem poročilu za predmet: „Kako naj si učitelj pridobiva ugled in upliv med narodom“. Z zdravim svojim humorjem, katerega je tu in tam vpletel v svoj govor, je vzbudil gospod govornik ob koncu živahno pohvalo.

K omenjenemu govoru dodal je še gospod predsednik: Učitelj delaj za napredek kmetijstva, ustanovljaj razna bralna in pevska društva, kot tak bodi središče vsega, potreben faktor, njegova poštvalnost pa mu pridobi splošen ugled.

K točki „posamezni predlogi“ oglašil se gosp. nadučitelj Luka Jelenec ter omenja, da se je stavil v drzavnem zboru od katoliške ljudske stranke predlog, ki bi v slučaju, da se vsprejme, mnogo škodoval šoli, učiteljstvu, slovenskemu narodu in v obče napredku.

Učiteljstvo bodi pripravljeno odbiti z vsemi močmi reakcionarni napad.

Končno predlaga, da se v slučaju nevarnosti in potrebe skliči izreden občni zbor, ki naj bi proti taki preosnovi protestiral.

(Predlog je bil z burnim odobravanjem vsprejet).

Na vprašanje slavnega učiteljskega društva v Ljubljani, tičeče se sodelovanja tukajšnjega društva pri odkritju spomenika staroste učiteljstva, A. Praprotnika se sklene, da naše društvo kolikor mogoče drage volje sodeluje.

Končno se je na občno željo prebral dopis družbe sv. Mohorja, ki se je prav voljno odzval interpelaciji direktorija „Zaveze“.

Ker se ni nihče več oglašil k besedi, zaključil je gospod predsednik zborovanje s trikratnim: Slava! Nj. Veličantvu našemu presvitlemu vladarju.

Skupen obed nas je zbral potem v prijazni gostilni gosp. Grajzarja, kjer se je kmalu razvnela živahna zabava z govori in petjem.

Med prijetno zabavo presenetil nas je prihod dveh gosp. tovarišev iz Ljubljane, in razvnel veselje po vsem. Med petjem in govorico je potekel prehitro čas in prekmalu došel trenotek ko si je segel drug drugu v roko.

Začrtal pa si je gotovo vsak globoko v dno duše ta dan in vem, da živi vsake mu v prijetnem spominu. Da se kmalu zopet vidimo!

Tajnik.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Častita gospa Julija Moos, nadučiteljica v Ljubljani, 1.50 gld.; gđc. Wessner Marija, nadzorovalna dama na višji slovenski dekliški šoli v Ljubljani, 1.50 gld.; gđc. Zupan Nežika, učiteljica v Ljubljani, 1.20 gld.; gđc. Marout Marija, učiteljica v Ljubljani, 0.90 gld.; gđc. Borowsky Julija, učiteljica v Ljubljani, 0.90 gld.; gđc. Zemme Franja, učiteljica v Ljubljani, 0.60 gld.; gđc. Gusl Emilija, učiteljica v Ljubljani, 1.20 gld.

Učiteljski konvikt: Častita gospa Moos Julija, nadučiteljica v Ljubljani, 1.20 K; gđc. Wessner Marija, nadzorovalna dama na višji slovenski dekliški šoli v Ljubljani, 1.20 K; gđc. Zupan Nežika, učiteljica v Ljubljani, 1.20 K; gđc. Marout Marija, učiteljica v Ljubljani, 1.20 K; gđc. Zemme Franja, učiteljica v Ljubljani, 1.20 K; gđc. Gusl Emilija, učiteljica v Ljubljani, 1.20 K; g. Iv. Poženelj, nadučitelj na Rakeku, je nabral 39 K; darovali so p. i. gg.: L. Sebenikar, posestnik, 10 K; A. Kumše, trgovec, 10 K; J. Kovač, načelnik žel. postaje, 4 K; Iv. Kejžar, železniški uradnik, 1 K; A. Gaspari, trgovec, 3 K; Ševar, c. kr. poštar, 2 K; A. Dolenc, železniški poduradnik, 2 K; J. Segalla 2 K; gđc. Hedvig Malovrh, učiteljica, 2 K; gosp. J. Poženelj, nadučitelj, 2 K; g. M. Levlar, 1 K; tvrdka M. Grubbauer v Linc, katere se pri tej priliki zavezuje podpirati društvo za zgradbo učiteljskega konvikta* ter nakhloniti vsako leto temu društvu primeren delež vsakoletnega čistega dohodka iz prodaje slovenskih pisank, ako ostanejo še nadalje (torej pogojno! Ur.) v občni porabi na slovenskih ljudskih solah — 100 K. — Kakor za ta, tako bomo tudi v prihodnje hvaležni sl. tvrdki za vsak dar, vendar častne besede, katero smo dali domačinu g. Jos. Petriču, ne moremo in ne smemo zaradi pogojnih obljub, katere nam daje sl. tvrdka, prodati za sklédico leče. Odbor društva za zgradbo učiteljskega konvikta* je naprosil g. J. Petriča, da bi pričel izdelovati solske zvezke v prid učiteljskemu konviktu ter mu obljubil tudi svojo podporo in pomoč. Zadnji občni zbor je izjavo g. J. Petriča, da bo daroval vsako leto tretjino čistega dobička učiteljskemu konviktu, z veseljem in odobravanjem vzel na znanje, odbor si je pa pridržal pravico, da bo de smel g. Petriča kontrolirati, koliko zvezkov bode prodal. Ti tehtni uzroki in pa tudi okolnost, da je g.